

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 15-01-2019
Sayı : 495

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25/08/1999 tarih ve 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ekte gerekçesi ile birlikte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Gelsin ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih :	25 Ocak 2019
Esas No:	2/1569

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
15 Ocak 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
15 Ocak 2019
No: 415179
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Türkiye, işsizlikle mücadelede uygulanacak olan aktif ve pasif istihdam politikalarını 25/8/1999 tarihinde yürürlüğe giren 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile belirlenmiştir. Bu kanun çerçevesinde, işçi-işveren ve devletin ödeyeceği sigorta primlerinden oluşturulan İşsizlik Sigortası Fonu'ndan, işsiz kalan sigortalılara işsizlik ödeneği verilmesi öngörülmüştür.

Ancak yasa gereği fondan yapılacak olan işsizlik ödeneğine hak kazanma koşulları oldukça ağır olup, işsizlik ödeneği miktarı ve ödeme süresi insanca bir yaşam için yetersizdir.

Nitekim, bu zorluk nedeniyle 2018 yılında yapılan 1 milyon 200 bin başvurudan sadece 626 bin kişi ödenek almaya hak kazanmıştır.

Öte yandan işsizlik ödeneğine hak kazanma koşulları yerine getirilse bile işsiz kalan kişinin çalıştığı dönemde aldığı ücret ne olursa olsun, alacağı işsizlik ödeneği asgari ücretin brüt tutarının %80'ini geçmemektedir. Asgari ücret alanla örneğin 5 bin ücret olarak yüksek prim ödeyen aynı işsizlik maaşını almaktadır. Bu durum yüksek ücret alanlar için adil olmamaktadır.

Bugün ülkemizde geniş tanımlı işsizlik Kasım 2018 itibariyle %18 olarak açıklanmıştır. Günden güne artan işsiz sayısı artarken iş alanları da daralmaktadır. Vatandaşların niteliklerine göre iş bulmasının çok zor olduğu ülkemizde işsizlik ödeneği de ödeme süreleri de son derece yetersiz ve OECD ülkelerine göre oldukça kısadır.

Oysa 8 Kasım 2018 tarihinde İşsizlik Sigortası Fonu'nda 125 milyar bulunduğu ifade edilmiştir. Ekim 2018 sonuna kadar işsizlik ödeneği olarak kullanılan miktarı 27.7 milyardır. Yani İşsizlik Sigortası Fonu'nun 5'te biri işsizlik ödeneği olarak kullanılmıştır.

Buradan ortaya çıkan, işsiz kalan vatandaşlarımıza, işsiz kaldıkları dönemde ekonomik güvence sağlayarak, kendisi ve ailesinin zor duruma düşmemesi amacıyla kurulmuş olan bu fon amacına uygun kullanılmamaktadır.

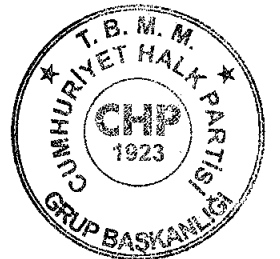
2018 yılında da yaklaşık 1 milyon 200 bin kişi başvurmuş, 626 bin kişi ödenek almaya hak kazanmıştır. İşsizlik Sigorta Fonu ile ilgili olarak Bakanlık tarafından yapılan açıklamada, kurulduğu günden bugüne 79,6 milyar gider olduğu açıklanarak bunların detayı ise pasif iş gücü programları, Ücret Garanti Fonu'na ait giderler, aktif iş gücü programları, kurs, işbaşı eğitimi, staj ve tamamlayıcı eğitimler ve toplum yararına programlar, işbaşı eğitim programları, teşvik ve destek ödemeleri olarak açıklanmıştır. Ancak söz konusu gider kalemlerinden bazıları ile ilgili olarak Sayıştay'ın hazırladığı denetim raporlarına önemli eksiklik, uyumsuzluk ve hataların tespit edildiği belirtilmiştir. Bunlardan bazıları; gelir gider kayıtlarında uyumsuzluk ve muhasebeleştirilen alacakların büyük bölümünün gelir gider modülüne kaydedilmemesi, tahakkuk edip tahsil edilen veya henüz tahsil edilmemiş olan alacak miktarlarının, gelir-gider modülü ile muhasebe kayıtlarında birbirinden farklı olduğu, gelir-gider modülündeki tablolardan 'ödeme' tablosundaki tahsilat rakamlarının diğer tablolardaki (borçlu tablo, taksit tablo) tahsilat rakamlarından farklı olduğu, işsizlerin ve özellikle iş bulmakta dezavantajlı olanların yararlanması gereken Toplum Yararına Program (TYP) ile ilgili programlara katılanlarla ilgili gerekli ve yeterli inceleme yapılmaması gibi konulardır.

Tüm bunlar işsizlere ödenmesi gereken kaynağın doğru kullanılmadığını ortaya koymaktadır. Bu gerekçelerle işsizlik ödeneğine hak kazanma koşulları daha çok işsizi kapsayacak şekilde kolaylaştırılmalı, fondan yararlanma süresi ve miktarı artırılmalı, fon kaynaklarının amacı

dışında kullanılarak suiistimal edilmesine imkan veren hükümler kanundan kaldırılmalı ve fon kaynaklarını yalnızca işsizlerin kullanması sağlanmalıdır.

Bu Kanun teklifi ile işsizlik ödeneğine hak kazanma koşullarının kolaylaştırılması, hak sahiplerine yapılan ödemelerin iyileştirilmesi ve Fonun amaç dışı kullanılarak suiistimaline neden olan hükümlerin yürürlükten kaldırılması amaçlanmaktadır.

4447 SAYILI İŞSİZLİK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 47'inci maddesinin 1 inci fıkrasının "c" bendindeki "çalışma, istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, herhangi bir kasıt ve kusuru olmaksızın." ibaresi, Kanun metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci Maddesinin 5 inci fıkrasındaki "otuz gün" ibaresi "doksan gün" olarak değiştirilmiş ve 7 inci fıkrasındaki "ve Fondan ödemek üzere vize edilmiş sözleşmeli personel pozisyonlarında çalışanların ile bunlardan ilgili mevzuatına göre Kurum kadrolarına atanan ve Kurumda çalışmaya devam eden personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin ödemeleri gerçekleştirmek" ifadesi, Kanun metninden çıkarılmıştır.

MADDE 3- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 50 inci Maddesinin 1 inci ve 2 inci fıkraları, sırasıyla aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde altmışıdır. Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesine göre on altı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık net asgari ücretin altında olamaz ve net asgari ücretin üç katını geçemez.

"Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 30 gün hizmet akdine tabii çalışmış olanlardan, son üç yıl içinde;

- 150 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 60 gün,
- 300 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 120 gün,
- 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün,
- 900 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,
- 1080 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 360 gün

Süre ile işsizlik ödeneği verilir."

MADDE 4- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 51 inci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"5510 Sayılı Kanunun 4.1 (a) maddesi çerçevesinde sigortalı sayılanlardan, hizmet akdi her ne sebeple olursa olsun sona erenler, işsizlik ödeneğine hak kazanırlar.

Ancak, işsizlik ödeneğine hak kazanabilmek için hizmet akdinin başvuru sırasında grev, lokavt veya kanundan doğan ödevler nedeniyle askıya alınmamış olması gerekmektedir."

MADDE 5- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 53 üncü Maddesinin 3 üncü fıkrasının (B) bendini “e” alt bendi Kanun metninden çıkarılmıştır.

MADDE 6- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 54 üncü Maddesinin 1 inci fıkrasının “b” bendi “c” bendi olarak değiştirilip; yerine aşağıdaki “b” bendi eklenmiştir:

“b) 46. Maddenin 4 üncü fıkrasındaki yükümlülüğü yerine getirmeyen kamu görevlilerinin yerine getirmedikleri idari işlem nedeniyle Kurum aleyhine zarar ortaya çıkması hâlinde, oluşan zarar, bu zarara neden olduğu tespit edilenlere rücu edilir. Ayrıca, bu kişiler hakkında uygulanacak ceza ve disiplin hükümleri saklı kalmak üzere, bu kişilere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dâhil yapılan bir aylık net ödemelerin üç katı tutarında idari para cezası uygulanır.”

MADDE 7- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 60 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Bu kanun kapsamında işsizlik ödeneği alanlar, 5510 Sayılı Kanunun 68 inci Maddesinde belirtilen katılım paylarından muaftırlar.”

MADDE 8- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun Geçici 6 ıncı Maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki Geçici Madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 22- Bu kanun değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, mülga Geçici 6'ncı madde çerçevesinde diğer kamu kurumlarına aktarılan tutarlar, yasal faizleriyle birlikte, ilgili kurumlardan İşsizlik Sigortası Fonu'na bu madde hükmünün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 180 gün içinde geri ödenir.”

MADDE 10- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun Geçici 7 inci Maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 11- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun Geçici 10 uncu Maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 12- Bu Kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

